

jeg maa sige, at det er en i alle Henseender smuk Bygning, og den pynter i det Landskab, hvori den ligger. Om de øvrige Anker, som det ærede Medlem Hr. Povlsen har anført, skal jeg kun gentage, hvad jeg sagde i min første Tale, at enten er de positivt urigtige, eller ogsaa er de saa ensidige, at de nærmer sig meget stærkt til det urigtige. Det ærede Medlems Henstilling til mig om at søge at bevare de gamle, smukke Præstegaarde skal jeg imødekomme, for saa vidt som det kan lade sig forene med andre berettigede Hensyn.

Det ærede Medlem Hr. Axel Møller talte om Præsternes daarlige Avancements- og Lømningsforhold. Angaaende Avancementsforholdene skal jeg udtale, at der staar jeg magtesløs, idet Menighedsraadene efter den Fremgangsmaade, som jeg følger, praktisk tal har ubegrænset Ret til at besætte Embederne; og de tager ikke Hensyn til Anciennetets- eller lignende Forhold. Hvad Lømningsforholdene angaar, finder jeg og har altid fundet, at Præsternes Lønninger var meget beskedne; men jeg kan ikke gaa medtil at forbedre disse Lønningsforhold ved, at der paalægges Befolkningen som Helhed eller Kirkens Medlemmer som Helhed nye øgede Skatter. Hvis der kan findesen anden Fremgangsmaade, hvorved de væste Mangler kan afhjælpes, skal jeg tage en under Overvejelse.

Et ærede Medlem Hr. Mads Larsen ankede over, at Præstegaardskommissionerne pter hans Erfaring har lagt sig hindrende Vejen for en fornuftig Udstykning af Præstegaardsjorderne. Jeg skal dertil sige, at ved en fornuftig Udstykning forstaar jeg ganske sikkert det samme som det ærede Medlem, nemlig at der ikke bliver mere Jord ved Præstegaardene, end Loven foreskriver; og naar Menighedsraadene og Præstegaardskommissionerne lægger sig hindrende i Vejen derfor, er der ikke andet at gøre, end at det maa være Ministeriet og Statens Jordlovsudvalg, der søger at rydde disse Híringer af Vejen; og det har vi gjort i de Tilfælde, hvor vi fandt det nødvendigt at gøre det. Det ærede Medlem anførte et Bempel fra Fraugde Præstegaard paa Fyn (ankede over, at der ved denne Præstegaard var forblevet foruden de ca. 22 Tdr. Land, som efter Loven maatte forblive ved Præstegaarden, endnu 40 Tdr. Land god Jord. Og det er rigtigt. Jeg forstaar saa godt, at det ærede Medlem anker over, at de 40 Tdr. Land god og velbeliggende Jord ikke blev udstykket til Husmandsbrug, alledes som man havde ventet. Men Ministeriet mente ikke at kunne gøre

dette, fordi det ikke var Præstegaardsjord i den almindelige Forstand af Ordet, men var Legatjord, som var skænket til Embedet; og efter den Praksis, som man har fulgt i Ministeriet ogsaa før min Tid, regnes hverken Legatjord eller Jord, som er henlagt til Enkesæde eller Kirkejord, som hører til Præsteembederne, med, naar vi skal fastsætte de 22 Tdr. Land middelgod Jord, som maa blive ved Præsteembedet. Jeg mener ikke, at vi ved at drage denne Jord, der ganske vist som Helhed betragtet er meget lille i Udstrækning, ind under de almindelige Bestemmelser om Præstegaardsjords Udstykning, kunde tage en eventuel Retssag fra Menighedsraadets Side derom. Det ærede Medlem har saa anket over, at Udbyttet af denne Legatjord er blevet tillagt Præsten udenfor hans ved Lønningsloven bestemte Lønning. Men dette maa bero paa, at det ærede Medlem ikke rigtig kender Præstelønningsloven; thi i denne er der en Bestemmelse om, at Indtægter af Legater, som er tillagt Embedet, tilfalder Præsten udenfor hans egentlige Lønning; og det er i Overensstemmelse med denne Bestemmelse i Præstelønningsloven, at Indtægterne af denne Legatjord er tillagt Præsten i Fraugde.

Det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt anbefalede Varsomhed ved Sammenlægning af mindre Præsteembeder, den Sammenlægning, som ganske vist endnu ikke er blevet en Virkelighed, men som jeg haaber i den allernærmeste Fremtid skal blive en Virkelighed. Jeg vil naturligvis søge at vise al den Varsomhed og Hensyntagen til bestaaende Forhold og berettigede Interesser, som er nødvendig ved en saadan Sammenlægning, og de Forhandlinger, som er blevet ført med de paagældende Menighedsraad, har ogsaa været præget af Varsomhed fra Ministeriets Side og Forstaaelse fra Menighedsraadenes Side, selv om disse naturligvis stærkt beklager og i enkelte Tilfælde direkte modsætter sig en saadan Sammenlægning. Men der er paa det Omraade Hensyn at tage — økonomiske Hensyn — til hele Landets kirkelige Skatteydere, og dette Hensyn til Helheden maa i de allerfleste af de Tilfælde, som her kan komme i Betragtning, gaa forud.

Det samme ærede Medlem anbefaler at afæske Menighedsraadene Erklæring om det Forslag om Kvinders Adgang til Præsteembeder, som jeg har bebudet vilde fremkomme, og jeg skal tage denne Henstilling til Efterretning og søge at faa Menighedsraadenes Stilling at vide, saa meget mere som vi har haft Menighedsraadsvalg, siden